

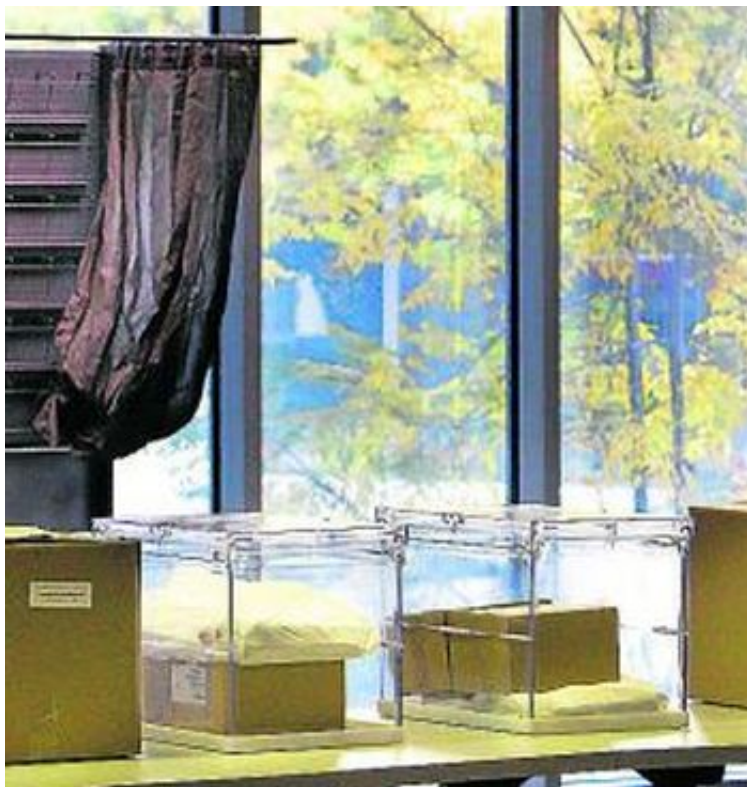
Voluntat de ser

JORDI RIERA I ROMANÍ | Actualitzada el 21/12/2013 00:00

Ni la *voluntat de plaer* segons Sigmund Freud ni la *voluntat de poder* d'Alfred Adler expliquen avui la voluntat de ser de molt bona part del poble català. Aquesta voluntat col·lectiva d'avui, que vol expressar-se de manera lliure i clara, s'explica molt millor a la llum de la proposta de Viktor Frankl entorn de la *voluntat de sentit*.

Efectivament, aquest destacat neuròleg i psiquiatra austríac vienès (1905-1997), per sustentar la *voluntat de sentit* com a clau estructuradora de la persona humana, va posar en relleu que el principi antropològic fonamental de l'ésser humà és aquesta natural remissió cap a més enllà d'ell mateix.

Frankl, autor del llibre de referència *L'home a la recerca de sentit* (1946), va defensar que és justament l'obertura dels nostres sentiments i dels nostres actes més enllà de nosaltres mateixos, quan no resten segrestats per la pròpia subjectivitat, victimisme ni per interessos particulars malaltissos o immobilistes, la que contribueix al desenvolupament global, saludable i harmònic de la nostra condició d'humanitat.

Voluntat de ser / PERE VIRGILI

Frankl proposava ajudar les persones i comunitats a assolir una fortalesa esperançadora sobre la capacitat humana de transcendir les seves dificultats amb dignitat i projecció de futur, constructivament, lluny de retrets i d'hipoteques llastadores, que no permeten avançar. I tot això ho escrivia després de passar quatre anys en camps de concentració, on va perdre la seva dona i els seus pares.

Així, la voluntat de ser del poble català a què em referia al principi té més a veure amb aquesta *voluntat de sentit* de Frankl, de transcendir-nos individualment i col·lectivament, com a comunitat, com a poble, que no pas amb un mer desig col·lectiu vinculat a una pujada d'adrenalina circumstancial i espúria. Tot el que avui emergeix no és flor d'un dia i ve de dins, i de lluny, perquè, com diu Gadamer, no és que nosaltres tinguem història, sinó que la història ens té a nosaltres.

Ens mobilitza, per tant, un autèntic *desig de sentit* que s'ha mantingut persistent i tenaç al llarg dels segles i que ha anat arrelant en el moll de l'os del nostre gen cultural, social, educatiu i polític en el decurs de generacions i generacions. És la voluntat de ser i de sentit d'un poble acollidor, amb llengua, cultura, valors i costums propis, que no excloents, i que vol anar més enllà d'ell mateix, sense haver d'anar en contra de ningú. Un desig ferm de superació i esforç sostingut que vol transcendir també un context recurrent i ofegant de manca de reconeixements, d'acumulació de limitacions i greuges, o de murs legals o tecnocràtics de caràcter mutable i immutable alhora, segons del que es tracti.

Tot això últim és el que fa forta aquesta voluntat, i no pas una proclama de terra promesa, de felicitat extrema o de reparació de tots els mals. No són temps d'ingenuïtats. Precisament, quan Frankl parla de la voluntat de sentit, ho fa desbrossant el camí de dins cap enfora. Ens parla de desenvolupar la capacitat reflexiva, crítica i autocrítica, capaç de viatjar des de la pròpia interioritat, des dels propis defectes i virtuts, dèficits i talents, cap a l'exterior de nosaltres

mateixos. Ens parla de ser capaços de descentrar-nos, de reconèixer-nos i transcendir-nos; de ressorgir de l'individualisme regnant i dirigir-nos de nou cap a la persona, cap a l'altre, cap a la comunitat, cap a les altres comunitats, amb la millor i més íntegra generositat d'esperit, sentit de servei al bé comú, força interior i valentia.

No parlem, doncs, d'una voluntat efímera, interessada, discordant ni emocionalment passatgera, quan parlem de la nostra voluntat de ser. Una molt bona part d'aquest poble interpreta que els temps presents són el moment madur i oportú per concretar aquestes legítimes aspiracions històriques en un nou marc de reconeixement i responsabilització nacional i internacional, amb el desig de fer un pas endavant i decidit, pel camí de l'entesa i l'expressió democràtica plena. I aquest poble segueix confiant en el fet que tant els uns com els altres estarem a l'altura. Perquè és precisament sabent conduir aquest anhel de manera respectuosa i serena cap a l'expressió lliure d'aquesta voluntat, sense retòriques, que ens assegurarem, més enllà de la resposta, que el dia després puguem seguir caminant junts.

Confiança plena, doncs. Perquè sigui quin sigui el resultat final d'aquest procés, un poble com el nostre, amarat del sentit d'història que deixen tant les victòries com les derrotes, sabrà interpretar-lo de manera adequada, compromesa i inclusiva. Justament perquè, com dèiem al principi, la nostra voluntat és de sentit, ben lluny de raons indignes, castisses, divisores o insolidàries.